

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ КОНКУРЕНТНОГО УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Важливим джерелом забезпечення конкурентних переваг взагалі, та низьких витрат виробництва зокрема, є конкурентне управління витратами підприємства, проблема вдосконалення якого, є актуальною для вітчизняних підприємств. Отже, за доцільне ми вважаємо проаналізувати визначення «управління витратами», що надаються вітчизняними науковцями.

Так, І. Є. Давидович під управлінням витратами розуміє динамічний процес, який включає управлінські дії, мета яких полягає у досягненні високого економічного результату діяльності підприємства. Воно не зводиться лише до зниження затрат, а поширюється на всі елементи управління [1, с. 7].

А. М. Турило, Ю. Б. Кравчук та А. А. Турило вважають, що управління витратами – це процес цілеспрямованого формування оптимального рівня витрат підприємства, тобто мінімум витрат є критерієм оптимізації, а також, низький рівень витрат дає змогу підприємству отримати певні конкурентні переваги на ринку [2, с. 19]. Фроленко Р.В. [3] погоджується з А. М. Турило, але уточнює, що воно повинно стимулювати зниження рівня витрат через постійний контроль з урахуванням їхніх видів, місць та носіїв. Воно є важливою функцією економічного механізму будь-якого підприємства.

Враховуючи вище сказане, ми погоджуємось із визначеннями даного терміну І. Є. Давидовича, А. М. Турило, Ю. Б. Кравчука, А. А. Турило, Фроленко Р.В. Бо кожен з них має рацію, щодо управління витратами підприємства, та не всі вказують на необхідність саме конкурентного управління ними. Тільки А. М. Турило, Ю. Б. Кравчук та А. А. Турило стверджували про здобуття конкурентних переваг на основі ефективного управління витратами, а решта, навіть, не розглядала управління ними на стратегічному рівні. А в сучасних умовах високої конкуренції актуальною для вітчизняних підприємств постає проблема вдосконалення механізму, саме, конкурентного управління його витратами, на що вказують роботи таких вчених як Ю. М. Великий, М. Портер, Дж. Шанк та Ю. В. Чемерис.

Ю. М. Великий визначає конкурентне управління витратами підприємства, як дії, спрямовані на пошук шляхів зниження обсягу витрат для управління конкурентними перевагами, й адекватне реагування на зміни в зовнішньому середовищі, що дають можливість підвищити рівень власного потенціалу й довести його до рівня, необхідного для досягнення цілей, а також можливим для успішного функціонування в довгостроковій перспективі. Крім того, для забезпечення конкурентних переваг у конкурентній боротьбі необхідне виготовлення продукції й послуг на основі набору правил соціального поведіння [4 с. 90-91].

Дж. Шанк стверджує, що «аналіз ланцюга цінностей – ключовий інструмент в управлінні витратами». Роль аналізу витрат може сильно

змінюватися в залежності від того, який шлях конкурентної боротьби вибирає підприємство. Кожний вид економічної діяльності має унікальні джерела отримання конкурентних переваг. Як тільки фірма визначила ланцюг цінностей і виділила чинники витрат зміни для кожного виду економічної діяльності, створюючого цінність, вона може отримати перевагу в конкурентній боротьбі двома шляхами: управляючи чинниками зміни витрат краще, ніж конкуренти; перебудовуючи ланцюг цінностей.

Також, Дж. Шанк, стверджує, що підприємство може вибрати диференціацію чи низьку собівартість для досягнення переваг у конкуренції. Проте, дані дії збільшують ступень невизначеності в оточенні підприємства подібно з тим, з яким стикається підприємство, що нарощує частку ринку [5 с. 69].

Ю. В. Чемерис бачить у забезпеченні довгострокових конкурентних переваг на засадах вдосконалення управління витратами виробництва вдосконалення систем обліку та контролю виробничих витрат на вітчизняних підприємствах [6, 70-73].

Таким чином, проаналізувавши різні підходи конкурентного управління витратами, можна стверджувати, що воно має тісний прямопропорційний зв'язок з особистими компетенціями підприємців – з тим, як вони визначають сутність «витрат», та з конкурентними перевагами підприємства, розвиваючи які, ми сприяємо вдосконаленню управління витратами, а отже і розвитку підприємства. Отже, конкурентне управління витратами підприємства – це специфічний динамічний процес, що передбачає постійний моніторинг, аналіз та діагностику ринку, і потребує дотримання вимоги: «завжди крок попереду!».

Література:

1. Давидович І. Є. Управління витратами [Текст]: навчальний посібник. / І.Є Давидович. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 320 с.
2. Турило А. М., Кравчук Ю. Б. Управління витратами підприємства: [Текст] навч. посібник. / А.М. Турило, Ю.Б. Кравчук. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 120 с.
3. Фроленко Р.В. Інтегрована система стратегічного управління витратами промислових підприємств [Текст] / Р.В. Фроленко // Інноваційна економіка. Всеукраїнський науково-виробничий журнал. – 2010. - №15 (1). – С. 22. – 26.
4. Великий Ю. М., Прохорова В. В., Сабліна Н. В. Управління витратами підприємства [Текст] : Монографія / Ю.М. Великий, В.В. Прохорова, Н.В. Сабліна. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2009. – 192 с.
5. Джон К. Шанк, Виджей Говиндараджан. Стратегическое управление затратами [Текст] : рук. разработчика : [пер. с англ.] / Джон К. Шанк, Виджей Говиндараджан . - СПб.: ЗАО «Бизнес Микро», 1999 - 228 с.
6. Чемерис Ю. В. Забезпечення довгострокових конкурентних переваг на засадах вдосконалення управління витратами виробництва [Текст] / Ю.В. Черемис // Формування ринкових відносин в Україні: Зб. наук. праць. Вип. 1 (68) – К., 2007. – С. 70-73.

Заявка на участь у конференції
«Економічна політика країн ЕС»

Прізвище Баранцева

Ім'я Світлана

По-батькові Михайлівна

Науковий ступінь канд.екон.наук

Наукове звання доцент

Посада доцент

Організація ДонНУЕТ, кафедра прикладної економіки

Номер секції 1